

MOLLET I EL VALLÈS DEL FUTUR*

Marcel Galobart

Introducció

Gràcies per haver-me deixat acompanyar-vos en aquesta festa d'hivern, però tan bonica, de Sant Vicenç, i en aquest acte ple de sentit de la presentació del V volum de *Notes* històriques i culturals de la vostra vila.

Gràcies per deixar-me participar de la vostra alegria i d'aquest testimoni d'amor al vostre poble, a les arrels del vostre poble, que tot aquest acte trasllueix.

Voldria que les meves paraules no desentonessin, que fossin ben adients a aquesta festa. I penso que la manera d'assolir-ho és parlar com si féssim conversa tots plegats, com uns amics que es retroben i parlen.

Us convido, doncs, a fer aquesta conversa sobre Mollet i el Vallès del futur. Si us sembla, podríem seguir aquests punts:

- Records de Mollet
- Mollet, una vila en el Vallès.
- Alguns reptes en el present de Mollet i del Vallès
- Recapitular el passat o somniar el futur?
- La nostra responsabilitat

* Parlament pronunciat a la Sala Fiveller, de Mollet del Vallès, en la presentació de *Notes* - Volum 5. 22 de Gener de 1992

Els meus records de Mollet

— El dia 21 de juny de 1935 —fa més de 55 anys— vaig passar per primera vegada per Mollet i vaig començar a conèixer la gent del Vallès.

Veníem amb un petit carret des de Barcelona, amb el meu pare i la meva germana. Cinc hores des de Barcelona a Santa Eulàlia. A quarts de 8 de la tarda empeníem la darrera i inacabable recta que ens portaria de Mollet a Parets.

— Mollet era pels infants de Santa Eulàlia com un imant que ens atreïa; més que Granollers, no sé per què. Anar amb bicicleta a Mollet era el summum de l'aventura. Un diumenge fred del febrer de 1938 un company i jo aconseguíem arribar a Mollet. No sabíem pas que hi havia llavors l'alcalde Fortuny.

— Temps després, a començaments dels 50, jo ja havia començat a fer classes al que en dèiem l'Institut de Granollers, però també ajudava al pare en els seus treballs al bosc. Un dia descarregàvem fusta, suats i espitregats, a la serradora Sallent. Va passar un alumne de Mollet i em va reconèixer: «Ostres, si és el Galobart!». No cal dir que, automàticament, vaig perdre la petita aurèola que jo em pensava que tenien els professors.

— Un altre dia, un diumenge a la tarda, al camp de futbol de Mollet jugaven el Mollet i el Santa Eulàlia. Vaig fixar-me en un home més aviat baixet i tot nervi que era el pare dels vostres grans futbolistes, els germans Gonzalvo. Escoltava per ràdio el partit que el Barça jugava a Galícia i, de sobte, digué: «Em sembla que ha passat alguna cosa grave». La cosa grave era que el Celta havia marcat un gol al Ramallets. Però per ell, la cosa greu era una cosa que atenyia als seus fills.

Molts cops hi he pensat. També avui continuen passant «coses graves».

— Ja a començaments dels 60, a Mollet com a tot el Vallès Oriental florien les Setmanes de Joventut organitzades per la JAC. En una d'elles ens varen convidar aquests amics entranyables que són l'Arcadi Viñas i en Joan Ventura, a en Josep Verde Aldea i a mi per venir a parlar-hi. Recordo encara la precisió i la claredat de les paraules d'en Verde i penso que no és pas estrany que hagi arribat a la vice-presidència del Consell d'Europa.

Perdoneu que m'hagi allargat en els meus records de Mollet. Tot per dir-vos que, pels de Santa Eulàlia —i pels de tot el Vallès—, Mollet és un punt de referència important. *Mollet pesa a la comarca.*

Mollet, una vila en el Vallès

Penso que tots us heu adonat del risc que Mollet ha hagut de superar en aquests darrers anys. Mireu el mapa de Catalunya i comproveu on arriba el gran cinturó industrial de Barcelona. Resseguiu-ne la línia que marca la frontera —fluïda, però frontera—: El Prat del Llobregat, Gavà, Sant Boi, Martorell, Terrassa, Sabadell, Barberà, *Mollet*, Palau de Plegamans, Parets, Granollers, Montornès, —i si travessem la serralada litoral— Montgat, Badalona.

Mollet, doncs, vila fronterera. Cap on es decantarà? Perdrà la seva manera de ser i es fondrà, anònima, en el món i en el paisatge industrial de l'*hinterland* de Barcelona, o s'arrelarà més i més en la seva essència de vila capdavantera del Vallès, oberta, això sí, a tots els avenços moderns?

Heu jugat, esteu jugant encara, una partida difícil! *A tot o a res!* Perquè en aquest camp un equip juga decididament a l'atac, i l'altre es bat a la defensiva.

Mollet es perdrà? Restarà amb personalitat pròpia? Aquest és el repte a que cal respondre. Jo voldria que Mollet guanyés, que s'esforcés com ha fet fins ara per mantenir la seva identitat, per ajudar a mantenir la personalitat del Vallès!

Voldria parlar-vos encara més de Mollet i no només de l'aspecte extern, o bé econòmic o demogràfic, sinó de l'ànima d'aquesta vila que avui celebra la seva Festa Major d'Hivern.

Us convido a mirar Mollet des d'una perspectiva nova. Mollet al bell mig de la plana del Vallès.

Jo sempre em miro el Vallès, com un enorme estadi. Mireu, sinó, quan venint de Barcelona acabem de travessar el Coll de Montcada com la plana del Vallès ens apareix encerclada de muntanyes amigues que són com les enormes tribunes d'un immens estadi:

A banda dreta, les muntanyes de la Conreria, Céllecs, Montseny, Tagamanent; enfront el Puiggraciós amb el punt blanc del seu Santuari, Bertí, Sant Sadurní de Gallifa; després El Farell, el Puig de la Creu sobre Castellar; més enllà, Sant Llorenç del Munt, i al lluny, emergint entre les boires, Montserrat; i tancant l'estadi, a mà esquerra, la Serra de Collce-rola, el Tibidabo.

En aquest estadi immens, milers de vallesans, ara ja centenars de milers, juguem el gran partit de les nostres vides.

El juguem net aquest partit? El juguem brut? De vegades, en l'ardor del joc, del negoci, de la política, del tragí de cada dia, els que som al camp de joc no ho sabem gaire si fem falta o no. Per això us convido a prendre perspectiva, a pujar a alguna d'aquestes muntanyes amigues i deturar-nos a pensar en nosaltres mateixos i en el nostre poble.

Pugem al Montseny. Aquesta tribuna al costat de sol ixent. Voldria que m'acompanyessiu per un camí una mica inesperat: Tona, Balenyà, Seva, i aquí emprenem la ruta cap a Viladrau i, emparats pel Matagalls, anem fent camí cap al peu de Les Agudes. Anem a beure un glop d'aigua a la Font de Sant Marçal. I és aquí on ens sobta el missatge de la muntanya.

La muntanya ha fet servir la veu d'un poeta, Gerau de Liost, per a fer-nos pensar. Es com una veu amiga que ens escomet tot dient:

*«Déu te guard, vianant!
Que t'imposi el Montseny
una mica d'amor
i una mica de seny!*

Una mica d'amor i una mica de seny!

Anem fent camí cap el Pla de l'Espinalt, cap a Santa Fe i, com que avui fa molt fred i potser ens atraparia la nevada, renunciem a pujar al Turó de l'Home; però sí que ens arribarem fins al Coll de Santa Helena.

Mai heu vist el Vallès tan bonic! Les petites valls de la nostra comarca són, al bon temps, com una mar de verds i grocs i ocres, i ara de grisos i de plata, puntejada per tot arreu per viles i pobles.

El Vallès se'ns apareix en tota la seva plenitud. Busquem ansiosament una vila en la plana, Mollet del Vallès, amb les seves velles cases entranyables, amb les noves construccions, amb les fàbriques. Mollet al bell mig de la plana.

Pareu l'orella amics. Des d'ací dalt de la serralada del Montseny potser ens arribarà el brogit i l'alegria noble de la festa de Mollet. D'aquest Mollet que, des de lluny, se'ns apareix transformat: moltes naus d'indústries que anys enrera ni tan sols es somniaven, molta gent nova que hi ha arribat. Però aquest Mollet és, ha de ser encara, aquell mateix Mollet de sempre, que avui, en aquesta bella festa, posa una mica d'amor i una mica de seny al viure frenètic del Vallès.

Alguns reptes en el present de Mollet i del Vallès

- a) La immigració i el creixement galopant *.
- b) Industrialització massiva. Empreses que fugen de Barcelona. Multinacionals que s'acosten a Barcelona. Que lluny queda la presència de la Pelleria Moderna Franco-Espanyola, que tan bé estudia la Mª Carme Macià en aquest volum V de *Notes*. Amb els problemes que hi hagueren, però, no obstant, vostra, de Mollet.
- c) Hi ha misèria al Vallès? Potser encara no. És la 1^a o la 2ª comarca més dinàmica de tot l'Estat espanyol pel que fa a l'evolució econòmica. Però en el llibre que presentem bé es parla de la pobresa a Mollet.
- d) Hi ha droga a Mollet, i al Vallès?
- e) Hi ha manca d'ideals en la joventut? Passotisme?
El testimoni dels meus alumnes del nocturn de l'Institut de Granollers em permet d'afirmar que els joves d'ara són com els de sempre. I que són capaços d'engrescar-se amb els ideals nobles quan algú els els proposa. No s'hauria de parlar més aviat de dimissió o de passotisme dels grans davant dels problemes dels joves?
- f) El repte de la demografia galopant del Nord de l'Àfrica davant la pobra demografia catalana. En tot cas, aquest repte l'haureu de resoldre els joves en un futur no gaire llunyà.
- g) Els dimonis familiars. El record —sovint obsessionadament present— de les lluites i les malevolences de tants anys enrera... L'enemic de debò jo penso que no és el partit polític contrari, ni els sindicats, ni els nouvinguts que malden a casa nostra, que és terreny desconegut per ells. El perill, l'enemic de debò, és aquell que no té cara, ni nom —o bé té totes les cares i tots els noms— i per això és capaç d'esborrar els nostres noms i fer-nos perdre la nostra identitat, si no som tots plegats i agermanats els que li fem front.
- h) Hi ha egoisme o solidaritat a Mollet, al Vallès? Podria ser que fos aquest el perill de debò. Perquè si hi ha més egoisme que solidaritat, passa alguna cosa «grave», que deia el pare dels Gonzalvo, que era un bon barcelonista (afeccionat al Barça), però que ben segur que no era gens *ego-ista*, (afeccionat al jo, «fan» de mi mateix).

* Vegeu a *Notes* vol. 2. Anàlisi de la població de Mollet del Vallès en el 1986. J.Gordi i P. Gordi (pàg. 47).

Recapitular el passat o somniar el futur

El llibre que presentem

Em va sobtar, fa pocs dies, aquest pensament de Thomas Jefferson, president dels Estats Units: «Prefereixo somniar en el futur que recapitular el passat».

És que els EEUU no tenen història, i per això la desprecien?

És un avís per no ancorar-se excessivament en la història?

Perquè nosaltres estem convençuts que també el passat és important. Per això aquests volums de Notes històriques a Mollet. Però això, el llibre que presentem.

Heu pensat que no hi ha cap vila dels EEUU que pugui parlar de mil·lenaris i de carreratges, com ens en parla en Jaume Vilaginés? O bé de la història dels Sant Vicenç, com fa en Xavier Pérez?

Nosaltres pensem que la història és la mestra de la vida. Ja ens ho van ensenyar els romans! I diem que el poble que no té història no té identitat. I ens sentim molt nostres aquells versos profètics d'Evtutxenko, el gran poeta rus:

*«Voldria ser una mica antiquat
perquè el temps no m'esborri,
perquè els morts no s'avergoneixin de mi,
ells que sabien el sentit antic i bo de la vida.*

Ens cal reassumir la nostra història: amb les nostres mancances, falles i defectes. Perquè és cert que hi ha hagut passions, odis, mort entre nosaltres. Però no la volguem recrear la nostra història. Ens toca forjar-ne una de nova. Si cal, ens toca inventar-la!

Jo no puc dir-vos com serà el Mollet del futur, el Vallès del futur. Molts de vosaltres sabeu millor que jo les dades, les previsions, les estructures... Però sí que està a les nostres mans que el Vallès i Mollet siguin solidaris i no egoistes. Això sí que ho podem forjar nosaltres, cadascun de nosaltres!

Algunes respostes

— Aquests volums que publiquem anyalment, la Sala Fiveller i l'Ajuntament, ja són una resposta. Ens ajuden a identificar-nos amb nosaltres mateixos, a saber qui som, a descobrir i delimitar els problemes d'avui i a intuir camins.

— L'esforç perquè els immigrants participin i s'incorporin en la vida dels pobles del Vallès, de Mollet; que no restin en barris aïllats. I aquest esforç l'han fet, el fan i l'hauran de fer l'Ajuntament, la Parròquia i totes les institucions.

— La previsió del futur, amb estudis ben fonamentats; la tasca de planificació del territori amb mira al bé comú, no tan sols dels habitants de cada poble sinó amb visió i treball mancomunat.

— Pel que fa a l'Església, és cert que hi ha un motiu objectiu d'esperança amb la creació de la nova demarcació episcopal del Vallès, amb el que això comporta de major presència del Bisbe i de major autonomia. Cal treballar amb il·lusió i encert en la delimitació dels nous arxiprestats. Cal una bona distribució de les tasques de servei entre els sacerdots i els laics.

La nostra responsabilitat

Ho acabo de llegir en els últims escrits de Martín Descalzo: «No podem arreglar el món, però sí que podem resoldre els problemes de casa nostra, la convivència amb els veïns».

Mai podrem dir: No hi ha res a fer! Perquè està tot per fer i tot depèn de les persones que ho facin.

Està malament l'ensenyament a casa nostra, sentim a dir una i altra vegada. I no l'arreglarem amb nous plans, ni amb noves nomenclatures. Dependrà de les persones que estimin el seu treball de mestre.

El futur del Vallès depèn de la planificació urbanística, de la bona xarxa de comunicacions, de la correcta distribució de la riquesa. Però depèn especialment de la qualitat de les persones del Vallès i dels seus dirigents.

Per això sí que val la pena de lluitar i de cansar-se, de «bregar» que deia Unamuno. Recordeu les paraules que va voler sobre la seva tomba:

*«Llévame Señor en tu pecho,
misterioso hogar.
Dormiré en el
que vengo deshecho
de tanto bregar»*

Penso que he dit masses paraules. Voldria haver-ne sabut dir una de sola, per vosaltres i sobretot per a mi. Potser aquella del poeta del Montseny: «Una mica d'amor i una mica de seny».

Potser encara millor la paraula que no es pronuncia amb els llavis: *la paraula de la nostra vida*, de la vida plena de coherència de cadascú de nosaltres.

Penso que ens pot ajudar, en aquesta coherència, en el nostre treball solidari i no egoista, el testimoni del vostre diaca Sant Vicenç. Demanem-li, amb paraules de Newman, que guardi els nostres passos cap el futur de Mollet. No pas per veure l'horitzó llunyà d'aquest futur, sinó perquè aprenguem a fer ben fet un sol pas, el d'avui, el del nostre temps.